

Episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic) o ocekivanjima kosovskih Srba posle republickih izbora

NADAMO SE DA CE NOVA VLAST POKAZATI VISE BRIGE ZA KOSOVO

Beograd - Hocu da verujem da ce se posle republickih izbora situacija promeniti, da cemo dobiti citavu strukturu nove demokratske vlasti koja ce imati mogucnosti i obaveza da prema Kosovu i Metohiji pokaze vise brige. Spremni smo i hocemo da sa nasom drzavom budemo jedinstveni i da vise nista ne radimo bez saglasnosti sa demokratskim vlastima u Beogradu - izjavio je za Danas episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic).

Vladika Artemije istice da se do sada trudio da "pokaze razumevanje za zauzetost novog predsednika i novih struktura vlasti oko sredjivanja haoticnog stanja nasledjenog od bivseg rezima, za diplomatsko i ekonomsko povezivanje nase drzave sa svetom", zbog cega je, kako ocenjuje, "tako malo ili nimalo paznje posveceno Kosovo od promena da danas". On se istovremeno nada i da ce konacno poceti da radi dugo najavljivani Savezni komitet za Kosovo.

- Mislim da bi put saradnje, dogovora i otvaranja prema svetu kojim sada cela nasa drzava i diplomatija idu, a kojim je SNV Kosova i Metohije krenulo jos za vreme bivseg rezima, morao biti nastavljen i na Kosovu. Ocekujemo da sustinska pitanja, pitanje buducnosti i statusa Kosova, kao i svih ostalih problema vise ne resavamo sami, vec da stavove o svim nasim problemima usaglasavamo sa vlastima u Beogradu preko tog Komiteta u Pristini. On bi morao da bude spona izmedju medjunarodne zajednice, nas dole pa i kosovskih Albanaca sa nasom novom vlascu i, utoliko je neophodno da taj Komitet vodi covek od renomea i autoriteta, spreman da saradjuje sa svima", istakao je vladika Artemije i napomenuo da su kosovski Srbi, ipak, "razocarani i ozalosceni stavom novih vlasti prema Kosovu tokom protekla tri meseca, pogotovo prema organizovanju republickih izbora u Pokrajini.

- Porazna je cinjenica, to sam rekao u petak i gospodinu Djindjicu, da se od predstavnika nove vlasti u Beogradu niko nije angazovao ni zainteresovao da organizuje izbore na Kosovu. Ako je rezim Slobodana Milosevica mogao da organizuje izbore na Kosovu, to je mogao da uradi i demokratski rezim, pogotovo sto je medjunarodna zajednica zauzela isti stav prema republickim izborima kakav je imala i prema saveznim parlamentarnim i predsednickim izborima", kaze vladika. "Tek dva dana uoci izbora culo se da ce, ipak, glasati u tri okruga: peckom, kosovskom i kosovskomitrovackom. U Peci i Istoku Srba uopste nema. Pitanje je sta se podrazumeva pod Kosovskim okrugom. Ali, upravo to daje gorak ukus da smo mi u ostalim enklavama na Kosovu zaboravljeni ili otpisani i, da se i kroz ove izbore ide na neku vrstu podele Kosova sto je neprihvatljivo i nedopustivo".

Poslednje incidente u Leposavicu, ciji su predstavnici zajedno da vladikom Artemijem u petak razgovarali sa Zoranom Djindjicom, predsednikom DS i jednim od lidera DOS, predsednik SNV Kosova i Metohije ocenjuje kao "isplanirane i inscenirane od strane ostataka bivseg rezima kako bi se nova vlast okrivila da je nesposobna da zastiti preostali srpski narod na Kosovu".

J. Tasic

U Srbiji u subotu održani vanredni parlamentarni izbori

VELIKI TRIJUMF DOS

Beograd - Prema zapisnicima sa 8.017 birackih mesta (91,92 odsto) koje je RIK obradila juce do 22.30 sati i na kojima je glasalo 3. 573.529 biraca (58,53 odsto od ukupno upisanih) za Demokratsku opoziciju Srbije glasalo je 2. 304.030 biraca (64,47 odsto izaslih), sime ova koalicija stise pravo na 176 mandata u republickom parlamentu. Socijalisticka partija Srbije dobila je poverenje 482.615 biraca (13,50 odsto izaslih), na osnovu cega bi joj pripalo 37 poslanickih mandata. Srpska radikalna stranka je osvojila 304.209 glasova (8,59 odsto) i 23 mandata, a Stranka srpskog jedinstva po obradjenim rezultatima ima 191.154 glas (5,34 odsto), sto joj obezbedjuje 14 mesta u Skupstini Srbije.

Ostale cetiri stranke koje su ucestvovala na izborima nisu presle cenzus za ulazak u parlament. Srpski pokret obnove dobio je 133.910 (3,74 odsto) glasova, Demokratska socijalisticka partija 30.411 (0,85 odsto), Srpska sodijaldemokratska partija - 27.792 (0,77 odsto) i JUL - 13.507 (0,37 odsto) glasova. Medjunarodna posmatracka misija OEBS ocenila je da su izbori u Srbiji protekli u fer i demokratskoj atmosferi, u skladu sa zakonom i propisima. Atmosfera u stranackim izbornim stabovima u noci izmedju subote i nedelje bila je mnogo smirenija nego na svim prethodnim izborima u obnovljenom visestrancju u Srbiji. U stabu DOS proglasili su pobeđu u subotu dva sata posle ponoci. Vojislav Kostunica, predsednik SRJ, izjavio je iste veceri da DOS tek sada moze da krene u istinske reforme u drustvu. Sada, izvesno, buduci srpski premijer Zoran Djindjic u prvoj izjavi konstatovao je da DOS ima dovoljnu dvotrecinsku vecinu za promenu Ustava Srbije.

Ivica Dacic, potpredsednik SPS, u nedelju je cestitao DOS na pobjedi, kazavši da će SPS biti konstruktivna opozicija i da ulazi u novu fazu. Borislav Pelevic, predsednik SSJ, čiji izborni uspeh predstavlja najveće iznenađenje ovih izbora, izjavio je da je ova stranka očekivala još bolje rezultate.

Izbori su održani i u delovima Kosova, gde žive Srbi, gde je zabeleženo i najviše izbornih neregularnosti. Najveća atrakcija u izornoj proceduri bila je obeležavanje glasaca sprejom. Konacni rezultati, prema najavi RIK, biće saopšteni najkasnije u sredu.

Vanredni parlamentarni izbori u Srbiji "u velikoj meri" sprovedeni su u skladu sa međunarodnim standardima za demokratske izbore, ocenjuje se u preliminarnom izveštaju međunarodne posmatračke misije OEBS.

Na konferenciji za novinare predsednik parlamentarne skupštine OEBS i šef misije Adrijan Severin obrazložio je te zaključke postovanjem osnovnih sloboda u predizbornom periodu. On je kazao da su u Srbiji za samo tri meseca rešeni nedostaci koji su bili zabeleženi u Gonzalesovom (Felipe Gonzales, tadašnji izaslanik OEBS) izveštaju iz 1996. godine. Severin je rekao i da je novim Zakonom o izboru narodnih poslanika rešen niz pitanja na koja su ukazali međunarodni posmatraci. On je, međutim, kazao da su potrebna "dodatna poboljšanja" među kojima su izmene zakona koje bi regulisale glasanje nepokretnih lica, vojnika i državljana Srbije privremeno nastanjenih van te republike.

On je najavio da će u februaru ili martu u Srbiji biti otvorena stalna misija OEBS koja će pomagati da se prevaziđu prepreke u demokratizaciji i integraciji Jugoslavije u međunarodnu zajednicu. (Beta)

Mitropolit Crnogorsko-primorski Amfilohije o aktuelnim događanjima u crkvi i društvu **BOG NAS PROVERAVA**

AKO se na kraju ovog veka osvrnemo malo unazad, jasno je da je to bio vek velikih iskuseja za srpski narod. On prolazi kroz oganj. Ali, vaskrsenja ne biva bez smrti, pa ćemo videti šta će iz tog ognja izići kao zlato...

Njegovo visokopreosvestenstvo mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije to kaže s uverenjem da sve ovo što se sa nama događa jeste jedna provera od Boga ko smo i kakvi smo. Kod nas se, navodi, pogrešno tumaci grčka rec kriza - ona u sustini znači sud, i svaka je kriza sud nad ljudima. Svako će delo izići na videlo.

Strah od ravnoteže

* Visokog arhijereja SPC pitamo: Kako tumaci da su se, naročito posle Kostunicine posete Hilandar, umnozile optužbe da vera izlazi iz domena privatnosti?

- Ljudi koji govore o tome zatrovani su otrovom boljševizma, koji je crkvu hteo da potisne na margine, da uništi i crkvu i Boga. Zato sad onima, koji su navikli da budu gospodari života, smeta ako se uspostavi neka ravnoteža. Smeta im što je predsednik države hriscanin, i ne krije svoju veru, a ne smeta im što, na primer, Bus sa ženom ide svake nedelje u metodisticku crkvu, ili što je italijanski predsednik u stalnom kontaktu s papom.

Ovde se vidi fundamentalizam ako se predsednik sreće s patrijarhom, ili posećuje mesta kulture i duhovnosti jedinstvene u svetu, obavljajući uporedo svoje poslove politicara. To pokazuje koliko je komunizam unazadio neke intelektualne slojeve srpskog naroda, i koliko će trebati vremena da se ovo prevaziđe. Zanimljivo je da niko ovde ne postavlja pitanje kad Kostunica ide kod pape, jer to je, što bi se reklo, "kul", a ako ode do civota Sv. Petra Cetinskog, onda je to fundamentalizam, mesanje sa ajatolasima. To pokazuje koliko smo duhovno osiromasili.

* Koliko su tačne vesti da je Srpska crkva izmenila pravila za izbor patrijarha?

- Jeste, na redovnom zasedanju prošlog maja. Kroz istoriju su se ova pravila menjala, i nekad je bilo pravilo da se izaberu tri episkopa, a onda kralj izvuče jednog. Posle rata je partija nametala svoje kandidate, 1950. i 1958. takvi su kandidati prošli, ali oni srećom nisu unazadili crkvu. Na poslednjem biranju, patrijarh Pavle dobio je najveću podršku i po broju i po ljudstvu, a posle je i kockom dobio - njemu je izvlacio tronoski iguman Antonije. Po novom, patrijarh će biti onaj ko na Saboru dobije dvotrecinsku većinu, a u slučaju da dvojica dele isti broj glasova, opet će kocka odrediti patrijarha. Neki u crkvi misle da će to olaksati postupak, neki - da je stari sistem bio bolji.

Hoće mimo sveta

* Da li je odlazak poslednjeg tiranina uticao na povratak duhovnosti?

- Da li je on poslednji tiranin, to ćemo videti - uvek ima tirana i tiranica. Ove promene će se u svakom slučaju sire odraziti na crkvu. Razmišljam o Crnoj Gori: imamo ljude koji su sproveli referendum 90-tih godina i potpisali Zabljacki ustav, koji su dobili vlast preko slogana "Za zajednicku evropsku Jugoslaviju", a sad se oni ponasaju kao da to njih uopšte ne obavezuje. Čudna je stvar praviti referendume svakih osam godina - to nije ni dovoljno zdravo, ni pametno. Misle da propagandom promene krv i mozak Crne Gore, i tužno je što je Crna Gora postala prostor u kom se do juče vladalo pod znamenjem titoizma i boljševizma, a sada dukljanskog. Sa istim metodama, i na primitivan način, pokušava se da se prestruktuiše ukupno biće Crne Gore. Lici mi to na ono - hoćemo malo mimo sveta. Taj poduhvat mže

nekome biti simpatican, ali je antirazumski, anticivilizacijski i bice izucavan kao fenomen s kraja 20. veka.

* Sta stoji iza aktuelnih napada na Vlasku crkvu na Cetinju?

- To je jedan od znakova naseg propadanja, zabluda nasih proslah, posledica razduhovljenosti iz koje se radjaju izdanci kao sto je takav jedan pokret. Ljudi koji to cine imaju partijsku pamet i kratko pamcenje, i o crkvi rezonuju u skladu s tim. Stvaraju nekakvu svoju crkvu koja sa crkvom nema nista zajednicko, i ona kao pripada njima, a pritom sami u hram nisu krocili decenijama. Sama Vlaska crkva sluzila je kao stala, i za njenu ogradu vezivali su se konji.

Sada ti isti ljudi, dakle, hose da je otmu. Nas svetenik Radomir Nikcevic pribegao je, u zelji da zastiti sve svetinje SPC, neobicajnom cinu - odabrao je izolaciju da bi probudio nezdrave savesti. Vlast u Crnoj Gori tolerisala je radjanje ovog pokreta, i dozvolila da to zazivi. U novije vreme, kad i ona sama ima separatisticke opcije, precutno podrzava i taj izdanak obezbozenog sistema, smatrajuci da ce preko toga moci da ostvari ciljeve.

MITROPOLIJA JE STARIJA

* DA li Vas je neko zvao da budete na celu tzv. CPC?

- Zvanicno ne, ali je nekih pitanja u sali bilo. Na pitanje jednom funkcioneru, bivsem kumrovackom djaku, kad cemo uvesti veronauku u skole, rekao je - onda kad ti bude patrijarh autokefalne crkve. Covek marksista. On sad predlaze kakva bi crkva trebalo da bude i kako da radi, a to je onaj isti koji je bio zestoko anticrkveno nastrojen i odgonjivao narod od crkve. Covek, ciji je otac nekad dolazio tri puta da me ubedi da ne idem u bogosloviju, sad mene uci sta je crkva.

* Kako vidite mesto Mitropolije u slucaju raspisivanja referenduma u Crnoj Gori?

- Mitropolija je malo starija i od Crne Gore, i od referenduma, i ona ce ostati. Postoji vec 800 godina i nastavice - bilo kako bilo - svoj apostolski posao. Prilagodice se uslovima cuvajuci svoju dusu, identitet, svoje bice, jer crkva nije uslovljena tim promenama u dructvu - one mogu da uticu samo do odredjenog stepena, ali zivi svojim zivotom. Propadala su razna carstva, crkva je ostala.

Carigradska Patrijarsija

MOZDA bi ulogu carigradskog patrijarha u pravoslavnom svetu trebalo povecati, sto za posledicu ima neefikasnost pravoslavnih crkava. One stvaraju utisak da su nacionalisticke, i da svaka zivi za sebe, i treba im vise zajednistva. Zanimljivo je da poslednjih decenija mnogi i na Zapadu pribegavaju pravoslavlju. U Francuskoj su mu, na primer, citave zajednice prisle, u Kaliforniji je vladika Jovan primio dva velika americka manastira sa stotinama ljudi u krilo nase eparhije. Pravoslavlje ih privlaci jer osecaju da je izgubljena ravnoteza.

Komunizam

- KOD svih pravoslavnih naroda, pa i kod Srba, komunizam je uspeo da se primi, ali mu je bilo sudjeno da propadne jer je sve radio kroz nasilje. Razarao je ono sto je pre njega stvoreno. Uzmimo banalan primer zadruznih domova - koliko je para u njih slupano, a sad je sve u rusevinama. Danas na Cetinju nema posla, nema lekova, svet je lisen duhovne tradicije i prvi ko mu smeta je - mitropolit. Partija je bila obogotvorena i htela da preuzme sve prerogative crkve.

Vatikan

NA pitanje kakvi su aktuelni odnosi SPC i Vatikana, mitropolit kaze: "Nasa crkva je za svaki dijalog, a da li je i druga strana sustinski otvorena, to samo Bog znade. Mi, naravno, imamo jedno istorijsko iskustvo, i uvek smo u tim odnosima obazrivi, jer nasa crkva nije uvek sigurna u iskrenost namera pojedinih krugova na Zapadu. To je, ipak, ne ometa da vodi zdrav dijalog, cuvajuci svoj identitet".

Zamajavanje

BOJIMO se da vlasti u Crnoj Gori zele da skrenu paznju od stvarnih problema koji u Republici postoje. Privreda je na nultoj tacki, caruju sverc i droga, prisutne su italijanska i albanska mafija. Kao svetenici smo dzzni da na to ukazemo, ali oni podmecu lazne probleme da bi se narod zamajavao. Posebno nas brine dukljanska ideologija, jedan nezapamceni pokusaj da se prestruktuisse nacionalno, duhovno i istorijsko bice Crne Gore...

Raskoli

U CRNOJ Gori od ranije postoji sklonost ka raskolima, samo su se njihove forme menjale. Oni, koji danas stoje iza otimanja hramova i koji precutno podrzavaju nasrtaje na imovinu SPC, svi su u sustini izasli iz Brozovog sinjela. Rade isti posao, pod plastom demokratije i ljudskih prava.

M. RADETIĆ

PREMI NUO POG LAVAR JERUSALIMSK E PATRIJARS IJE

Njegovo blazenstvo Diodor, "patrijarh svetog grada Jerusalima, cele Palestine, Sirije, Arabije, druge strane Jordana, Kane Galilejske, i svetoga Siona" upokojio se, posle visegodisnje bolesti, na praznik Svetog Nikole (19. decembra), potvrđeno je iz Jerusalimske patrijarsije. Sahrana prvojerarha Jerusalimske patrijarsije bice danas posle Zaupokojene liturgije.

Patrijarh Diodor, koji je na tronu Jerusalimskog patrijarha od februara 1981. godine, rođen je 1923.

godine kao Damijanosa Karavalisa na grckom ostrvu Hios. Sa 15 godina, zeledi jos od detinjstva da zivot posveti veri, dosao je u Jerusalim, u Hram Svetoga groba. Tu se i zamonasio cim je postao punoletan. Po blagoslovu tadašnjeg jerusalimskog patrijarha Venedikta, koji ga je zapazio kao izuzetno obdarenog, otisao je u Atinu da studira teologiju. Za arhiepiskopa Amana (Jeropolisa) izabran je 1962. godine, a patrijarh jerusalimski postao je 1981. godine, po smrti patrijarha Venedikta. Iste godine postao je pocasni doktor Duhovne akademije u Lenjingradu.

Ostalo je zapamceno da nije bio naklonjen ekumenizmu i da je smatrao da Jerusalim, kao sveto mesto za hriscane, Jevreje i muslimane, dobije poseban medjunarodni status kako bi bila sprecena krvoprolica koja se desavaju u njemu. U istoriji Jerusalimske patrijarsije patrijarh Diodor je prvi patrijarh koji je jednog Arapina hirotonisao za arhijereja ove patrijarsije.

Pismo mitropolita Amfilohija crnogorskom premijeru

ZAHVALNOST NA SARADNJI U ZASTITI IMOVINE MITROPOLIJE

Cetinje, 26. decembra Mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije uputio je danas pismo premijeru Crne Gore Filipu Vujanovicu u kojem mu zahvaljuje "na garancijama vlade na zastiti imovine Mitropolije crnogorsko-primorske od strane drzavnih organa".

Prihvatamo tu garanciju sa poverenjem, smatrajuci da ona sadrzi zadovoljenje nasih zakonom zagaranovanih prava na sveukupnu imovinu i sve pravoslavne hramove na prostoru

Crnogorsko-primorske mitropolije, ukljucujuci i od pojedinaca i grupa ugrozenih i svojatanja hramova na Njegosima, Ozrnicima, Cevu... navodi se u saopstenju.

U saopstenju se dodaje da se podrazumeva da se "ovim garantuje i bezbjednost Vlaske crkve".

Mitropolija i "dalje ocekuje izricitu potvrdu ovog stava vlade i od strane predsjednika Republike, a bicemo slobodni da i od ministra pravde zatrazimo njegovo preciznije razjasnjenje", navodi se u saopstenju.

Svestenik Radomir Nikcevic posle 12 dana izasao iz Vlaske crkve na Cetinju

VIJANOVIC POTPISAO GARANCIJE VLADE

Cetinje, Pogorica, Beograd - Svestenik Radomir Nikcevic, staresina Vlaske crkve na Cetinju, koji je od 14. decembra bio zatvoren u ovom hramu na najstrozem postu i molitvi, juce je prekinuo protest nakon sto su stigle garancije Vlade Crne Gore da ce stiti imovinu Mitropolije crnogorsko-primorske. Vlaska crkva je otvorena i u njoj je juce episkop budimljanski Joanikije (Micovic), vikar mitropolita crnogorsko-primorskog sluzio svetu arhijerejsku liturgiju, saopsteno je Danasu u sedistu Mitropolije.

Prema izvestajima agencija, crnogorska Vlada preksinoc je pravljala o problemu zastite imovine Mitropolije crnogorsko-primorske i problemu Vlaske crkve kada se premijer Filip Vujanovic obavezao da ce uputiti pismo mitropolitu crnogorsko-primorskom Amfilohiju (Radovicu), kojim ce garantovati zastitu imovine Mitropolije. Kako Danas saznaje u izvorima na Cetinju, pismo sa Vujanovicevim garancijama stiglo je u sediste Mitropolije, nakon cega je svestenik Nikcevic izasao iz Vlaske crkve.

On se, zahtevajuci pismene garancije drzavnog vrha u Crnoj Gori da ce stititi prava i imovinu Mitropolije, zatvorio u najstariji cetinjski hram posle pokusaja pristalica, u pravoslavnom svetu nepriznate Crnogorske pravoslavne crkve, da provale i zauzmu crkvu, cija je obnova u toku. CPC je negirala Nikceviceve tvrnje i optuzila Cetinjsku mitropoliju da "izaziva sukobe i versku mrznju", dok je MUP Crne Gore dematovao da su njegovi pripadnici umesani u pokusaj upada u Vlasu crkvu. Odbijanje crnogorskih drzavnih organa da se javno oglase, mada su premijer Vujanovic i Vukasin Maras, ministar unutrasnjih poslova, usmeno obeavali mitropolitu Amfilohiju da ce se problem resiti dovelo je do protesta vernika SPC na Cetinju i u Podgorici.

Mitropolija je o krsenju verskih prava u Crnoj Gori upoznala i medjunarodne institucije. Reagovanja i podrška Mitropoliji u proteklih desetak dana stigli su iz, ne samo drugih eparhija SPC, vec i drugih pomesnih pravoslavnih crkava. Crnogorskom predseniku Milu Djukanovicu obratio se i patrijarh srpski gospodin Pavle, sa zahtevom da, shodno svojim ovlasenjima, zastiti istorijska i nasledna prava Mitropolije, a crkveni izvori napominju da je slucaj Cetinjske mitropolije razmatran i na skupu pravoslavnih poglavara koji je proteklih dana odrzan u Carigradu i Nikeji.

Drzavom vrhu Crne Gore Apel za zastitu verskih i imovinskih prava Mitropolije uputilo je 580 studenta Beogradskog univerziteta iz Crne Gore.

Svestenik Nikcevic je, prema recime njegove seste Vesne Todorovic, veoma iscrpljen i narednih dana nece biti u stanju da daje izjave. Mitropoliji se nakon vladinih garancija nadaju da ce joj u pokrenutim sudskim procesima uskoro biti vraceni i ostali, ranije oduzeti hramovi, mada, kako isticu, problemi sa Crnogorskom pravoslavnom crkvom nisu završeni. Pozivajuci se na pisanje podgoricke stampe, na Cetinju kazu da se garancije vlade tumace i u drugacijem kontekstu, kao i da je juce objavljena vest da je CPC predata jos jedna crkva. Isti izvori navode da su u Podgorici nastavljeni mirni protesti pripadnika Bratstava pravoslavne omladine.

J. Tasic

Miroslav-Majkl Djordjevic

PUTOKAZI ZA IZLAZ IZ JAME

Narod je masovno glasao za promene 24. septembra, a onda ih ljutito zahtevao 5. oktobra. On sada sa pravom ocekuje da sve sto je vazno mora da se sustinski menja i obnavlja. Sto pre to bolje. Ako ovaj period pred nama bude, kako sam narod veli, "isto kao pre samo malo drugacije", onda cemo imati velike tegobe i razocarenja.

Put Srbije iz ove jame pocinje sa prvim koracima nove vlade koja mora da jasno oznaci srpske nacionalne putokaze. Ti koraci i putokazi moraju biti presudni i prelomni. Gotovo nista vise ne moze da bude isto: ni vlast, niti institucije, privreda, drustveni odnosi, zakoni i mnogo drugo. Takodje, ni ljudi ne mogu vise da budu isti. Da bismo imali "Novu Srbiju" moramo imati "nove ljude" sa novim moralom i ponasanjem. Spasti jedan narod i obezbediti mu buducnost je vrlo odgovoran i tezak posao. Taj istorijski posao mogu da urade samo zrele, cestite, obrazovane i drzavotvorne licnosti koje ne zele da vladaju vec da sluze Srbiju i njene gradjane. A to znaci istovremeno da onaj koji zeli da sluzi Srbiji prvo mora da bude spreman da se zrtvuje za nju!

Kako najbolje da sluzimo Srbiji u ovom kritичnom periodu pred nama? Kako da najefikasnije iskoristimo nase skucene potencijale i maksimalno realizujemo nase nacionalne mogucnosti? Gde i kako poceti? Ima mnogo nacina, od koji sledeca cetiri predmeta izgledaju izuzetno vazna i bitna: srpska dijaspora, privreda, korupcija i spoljna politika.

Srpska dijaspora se mora sto pre ukljuciti u glavne tokove obnove i reformi. Ona ima veliko bogatstvo koje je Srbiji neophodno. Ne samo novac vec i drugi, mnogo vazniji, kapital: ljudsko znanje, strucno i poslovno iskustvo, razumevanje zapadnog sveta i nacina rada, licna poznanstva i korisne veze, da ne nabrajam dalje.

Dijaspora je vec decenijama prakticno iskljucena iz javnog i politickog zivota zemlje, i znamo zasto. Komunisticki rezim je s pravom gledao u dijaspori svog glavnog neprijatelja, te je kroz prosvetni sistem i javna glasila, planski i istrajno, uspeo da zatruje dve generacije srpskog naroda, stvarajuci kod njih predrasude, bojazan i odbojnost prema braci i sestrama u rasejanju. Ova zalosna i stetna situacija mora sto pre da se promeni. Istorijsko iskustvo odnosa srpske dijaspore sa maticom pre komunizma nepobitno dokazuje koliko je to bilo korisno. Zbog rata, izolacije i zbog nenarodnog i kriminalnog rezima, Srbija je ovoga puta tu mnogo izgubila, narocito u poredjenju sa svim zemljama istocne Evrope gde je uloga dijaspore u tranziciji i progresu bila kljucna - a u nekoliko susednih slucajeva i presudna.

Privreda. Nije potrebno gubiti vreme i objasnjavati zasto je jugoslovenska privreda u katastrofalnom stanju. Medjutim, ja sam optimista. Ako Jugoslavija ucini neke sustinski vazne poteze, privreda bi mogla, uz pomoc iz inostranstva, da krene napred zadovoljavajucim tempom. Moraju da se stvore uslovi. Naravno, potreban je kapital, koga trenutno nema u zemlji. Morace da dodje iz inostranstva za neko vreme, ali treba naglasiti da ce taj priliv biti nedovoljan na duzu stazu. Zato je neophodan domaci kapital, a on dolazi samo kroz stednju gradjana. Inace, svaki kapital, posebno inostrani privatni, ne treba ocekivati dok se ne ispune sledeci preduslovi: dobri zakoni, posteni sudovi, profesionalna policija, razumni porezi, stalna poboljsavanja osnovne infrastrukture, te jacanje koncepta privatne svojine i poslovne odgovornosti. Bez toga nema napretka.

Napredak i sva nada za buducnost pociva na prvih pet kamena temeljaca za privrednu, pa i opstu obnovu Jugoslavije. To su: saobracaj, finansije, poljoprivreda, nauka i mala i srednja privatna preduzeca. Tu je prava privredna snaga Jugoslavije i ona moze da se pokrene ako se predano i nesebicno radi na tome. Medjutim, jedan od najvećih problema i teskoca za optimalno razvijanje privrede je moguci nedostatak politicke volje vodjstva i svesti gradjana da se sustinske reforme sprovedu brzo i kako treba. Dobar primer koji mi dolazi na um je reforma usmerena na nemilosrdno ciscenje korupcije i organizovanog kriminala.

U toku pola veka, jedna bezocna i nemoralna vlast je u osnovnim svojim oblicima i nacinu vladanja prerasla u legalizovanu kriminalnu kliku. Ona je uspela da zgrabi gotovo svo bogatstvo zemlje i da korumpira sudstvo, policiju, sve vaznije privredne odnose i institucije, kao banke i izvozno-uvozna preduzeca i da sroza javni i licni moral na najnize osnove. Ako se ovakav parazitski sistem ne iskoreni ozbiljno i permanentno, nece biti znacajnog napretka. Predsednik Bugarske, g. Stojanov je lepo rekao: "Moj najintimniji strah je korupcija. Ako su nase reforme ucinjene pracene korupcijom, sama demokratija je u opasnosti". Takodje, medjunarodni darodavci, kao i posteni poslovni ljudi, nece ulagati kapital u takvu sredinu.

Dosta su naucili i videli u minuloj deceniji u drugim zemljama koje su se oslobodile komunizma, ali nisu uspele da ociste drzavu i drustvo, niti kulturne navike, od korupcije i kriminala.

Spoljna politika. Jedna od znacajnih negativnih i preteskih zaostavstina komunizma i njegovih naslednika je nas medjunarodni polzzaj. Jugoslavija je okrzzena aktuelnim i potencijalnim neprijateljima. Neki od njih se jos uvek nadaju da zgrabe jos nesto od preostalih teritorija. Bez obzira na trenutne izlive

prijateljskih i pozitivnih gestova prema Srbima, mocni blokovi i velike sile ce nastaviti da eksploatisu Balkan za svoje nacionalne i komercijalne interese kao sto su to uvek i do sada radile. Novo srpsko vodjstvo mora sto pre da uskladi drzavne i nacionalne potrebe i ciljeve sa interesima velikih sila preko mudre i aktivne diplomatije i drzavne strategije. Nema razloga zasto i mi ne bismo prihvatili Dizrajeljev diktum "nemamo stalnih prijatelja, imamo samo stalne interese".

U prvom redu problema koji zahtevaju vrlo mudru politiku i diplomatiju baziranu na precizno i racionalno definisanim dugorocnim nacionalnim ciljevima su pitanje Kosova, Haskog tribunala, Bosne i Crne Gore. Svaki od ovih problema, sam po sebi, ima izuzetne vaznosti za buducnost srpskog naroda i Jugoslavije. Ukupno, oni ce odluciti kakva ce nam biti drzava i kakav cemo biti narod u sledecem veku.

U tom smislu, vracamo se na pocetak. Naime, da bi dijaspora sa svojim razumevanjem Zapada, poznanstvima i vezama, mogla da pomogne, moraju da se nadju najbolja i najoptimalnija resenja po ovim kao i drugim bitnim pitanjima. Organizacije kao Kongres srpskog ujedinjenja i izvesne vodece licnosti iz Dijaspore su dokazale svoju umesnost i efektivnost u odbrani srpskih interesa u ovoj nesrecnoj deceniji. I to bez saradnje i dogovora sa maticom. Sa pravilnom saradnjom, rezultati ce biti mnogo veci i bolji. U to uopste ne sumnjam.

Autor je predsednik Kongresa srpskog ujedinjenja

Sest i po vekova od donosenja Dusanovog zakonika

PRAVO IZNAD CARA

BEOGRAD - Obelezavanje 650-godisnjice od donosenja Dusanovog zakonika uspeo je u SANU tek iz treceg pokusaja. U vreme kad je taj jubilej trebalo da se obelezi padale su bombe po Srbiji, a onda je naucni skup posvecen ovoj temi jos jednom odlozen zbog oktobarskih dogadjaja.

Odbor za izvore srpskog prava SANU uprilicio je pre nekoliko dana naucni skup posvecen Zakoniku cara Stefana Dusana i godisnjici njegovog proglasavanja pre sest i po vekova, na kome je posebno apostrofiran veliki znacaj Dusanovog zakonika - ne samo za izvore srpskog prava, vec i u poredjenju sa drugim slicnim dokumentima.

- Na naucnom skupu u SANU smo se slozili da je Dusanov zakonik, iako u ogranicenom obimu, predstavljao za svoje vreme najozbiljniju afirmaciju principa vladavine prava, zakonitosti u najsirem smislu te reci i da je u tom pogledu njegov znacaj i za savremeno doba mozda najbolje istaknut u jednoj od odredaba Zakonika kojom se propisuje da "sve sudije (treba) da sude po Zakoniku, pravu, kako pise, a ne da sude po strahu od carstva mi". To je clan 172 Prizrenskog rukopisa Dusanovog zakonika koji se smatra najboljim - kaze za "Glas" akademik Aleksandar Fira, uz opasku da se upravo završenom raspravom u Akademiji nastavlja projekat SANU zapocet jos 1938.

Prema njegovom misljenju, citirana odredba, cak i kad ne bi bilo drugih, "daje za pravo onima koji u celini Dusanovog zakonika vide zacetak savremene vladavine prava koja pocinje, pre svega od ogranicenja vlasti njenih nosilaca".

Akademik Sima Cirkovic, predsednik Organizacionog odbora, objasnjava da se gledanje na Dusanov zakonik menjalo tokom vremena. Tek sredinom 19. veka Zakonik je postao jedna vrsta najznacajnijeg spomenika srpske istorije, a kasnijim istrazivanjima se uocavalo koliko je u njemu vizantijskog, crkveno-pravnog, medjunarodnih pravnih obicaja...

- U cemu je smisao zakonodavne inicijative? U tome sto su u to vreme samo carevi imali svu vlast i pravo da bozanski poredak realizuju u miru za sve, i male i velike - obrazlaze akademik Cirkovic.

Iz nase proslosti

SRPSKIJI OD SVIH SRBA

Od deset knjiga Batrica Jovanovica najvecu paznju privlaci njegova svojevrsna antologija Crnogorci o sebi. Od vladike Danila do 1941. U trecoj glavi, Stranci o Crnogorcima, autor navodi izvode iz stranih dokumenata, knjiga i stampe, u kojima je rec o etnickoj pripadnosti i nacionalnim osecanjima Crnogoraca (str. 357-392). Izmedju brojnih stranaca Francuz Anri Delor, sekretar knjaza Danila (1856-1859), u svojoj brosuru Crna Gora (Pariz, 1862) pise:

"Nahije se dele na 43 plemena. Imaju 600 sela, 15.000 kuca i 120.000 stanovnika, sve slavosrpske narodnosti i pravoslavne vere... Oko malog srpskog naroda u Crnoj Gori, koji je jedini od sviju branio svoju veru i nezavisnost, zdruzile su se kroz petovekovnu borbu simpatije i nade sviju onih Srba u Turskoj koji su sacuvali hriscanstvo. Crnogorski je narod tako postao njihov moralni vodj i u tome je njegova snaga i znacaj..".

Drugi jedan Francuz, Sarl Irijart, u knjizi Jadranska obala i Crna Gora (1875) pise: "Posle Kosovskog boja veza je prekinuta (izmedju Crne Gore i Srbije - B. J.), banovi, vojvode, ili princevi iz Zete nisu se pokorili, i ovaj mali ogranak srpskog stabla predstavljao je nezavisnost rase, odbacujuci vazalnost sultanu...

To je veciti razlog slave Crne Gore". Cetinje je "ruka i mac Srpstva".

Zastava nezavisnosti

Engleski drzavnik i politicar Vilijem Gledston, 1877. godine: "Ona, Crna Gora, koja se kroz cetiri stoleca nalazila u sredini velikih talasa opasnosti, a provela u njemu zivot pun zara, ta Crna Gora, mozemo slobodno reci, nece umreti... Dodajem, oni, Crnogorci, ne dopustise ni senci turske titule da poraste do prave upotrebe, trazeci svoj deo vazduha i plodna zemljista, kao i slobodan prolaz ka suvu i moru bogodanom. Jedno je drugo pitanje, sad, da li ce se njihova braca iz drugih srpskih pokrajina sa njima u kakvoj vecoj meri politicki ujediniti, te kakvim federativnim, ili inkorporativnim savezom, jezgro, ako ne i formu, stare srpske drzave nanovo oziveti..".

Italijan Viko Mantegaca u svojoj knjizi Crna Gora (1890) pise: "Crna Gora, koja je bila kolvka Srba na Balkanskom poluostrvu, koja im je dala slavnu dinastiju Nemanjica, postala je, kao sto rekoh, pribeziste porazenih na Kosovu, vrleti, u kojima je u tami srednjeg veka - dok je svemocni polumesec gospodario nad ovim zemljama koji je osvojio Dusan Veliki - zivela i jacala srpska ideja.

Crna Gora je bila svetionik u koji su ugnjeteni upirali svoje poglede sa nadom, jer u doba kada od nekadasnjeg Dusanovog Carstva ne bejase ostalo ni traga, i kada su se mocne evropske vojske i to ne uvek uspesno borile u ime hriscanstva s Turcima, uvek je postojao planinski vrh i ta visoka stena Crna Gora, sa koje su se leprsalii krst i zastava srpske nezavisnosti..".

Jovanovic navodi i pisanje petrogradskog "Heralda" 1893. godine o 400. godisnjici Obodske stamparije: "Ma koliko da zvuci paradoksalno, ovo je jubilej cisto kulturnog znacaja, koji nam dokazuje da su Srbi i u najtezim danima svoje proslosti isli uporedo sa civilizovanim Zapadom". Istim povodom Gledston je rekao: "U prvoj srpskoj drzavi Crnoj Gori stampale su se knjige kada su u Velikoj Engleskoj stampare u tamnice bacali i na smrt osudjivali".

Kult Obilica

Nemacki slavista Gerhard Gezeman (1888-1948) u svom ratnom dnevniku pisanom pri odstupanju sa srpskom vojskom preko Albanije 1915. i 1916. pise:

"Crna Gora se po svojoj tradiciji deli na plemena cak i danas jos, nakon sto su se centralisticka vlast i dinastija Petrovica vec tokom nekoliko generacija trudili da narod odviknu od starih partikularistickih, cesto anarhicnih plemenskih osecanja i nametnu mu crnogorsko drzavno osecanje. Ja, medjutim, u razgovorima s Crnogorcima - i obrazovanim i neukim - nailazim zacudo malo ,crnogorskog' drzavnog osecanja i drzavne svesti.

Oni su izvanredno dobri Srbi. Njihovo srpsko nacionalno osecanje i nacionalna svest nesumnjivi su kao kod Sumadinaca ili bosanskih revolucionara. Kad hoce da povuku crtu pri razlikovanju izmedju sebe i drugih Srba, to sigurno nije politicke prirode vec crta koja odvaja patrijarhalne staroplemenske od modernizovanih kolonista. Cela Kraljevina Srbija do 1912. je zemlja naseljenika...

Jedina razlika koju Crnogorci izmedju sebe i ,drugih' isticu jeste: da su oni ,bolji Srbi', jos bolji Srbi nego drugi..".

A u svom delu cojstvo i junastvo starih Crnogoraca (1943) Gezeman pise: "Crnogorac je po svome legendarnom verovanju ne samo najbolji ratnik na svetu, vec i najbolji Srbin, srpskiji od svih Srba. I u tome ima donekle pravo. On je u najmanju ruku heroicka kvintesencija srpsko-dinarske duse. Uz to i legenda ima svoju biolosku vrednost. Ova ovde ulivala je Crnogorcu samopouzdanje i gotovost da sebe prinosi na zrtvu".

Gezeman kaze da "od svih junaka proslosti koji su u Crnoj Gori bili na velikoj ceni Milos Obilic uziva najvece postovanje koje je kult postalo. I to je vec odavno poznato..".

Saopštenje francuskog ministarstva inostranih poslova

RAZMATRA SE IDEJA O IZMENI VOJNO-TEHNICKOG SPORAZUMA

Francusko Ministarstvo inostranih poslova saopstilo je danas da zvanicni Pariz razmatra ideju o izmeni kumanovskog Vojno-tehnickog sporazuma iz juna 1999. godine koji su potpisale vlasti u Beogradu i NATO, na osnovu kojeg je uvedena zona bezbednosti na jugu Srbije prema Kosmetu.

"Izmena sporazuma jedna je od ideja koju razmatramo", izjavio je portparol Ministarstva Fransoa Rivaso i naglasio da Francuska zeli da se pronadje "jedinstveno resenje sa kojim ce se svi sloziti i koje bi omogucilo da se sto pre normalizuje stanje" u zoni bezbednosti.

"Mi smo rekli da zelimo da se, ako je to moguće, resenje pronadje u okviru postojećih procedura. Ako je potrebno da se sporazum menja, odluka o tome je u razmatranju", naveo je portparol Ke d' Orseja.

Vrhovni savet odbrane SRJ juce je predložio reviziju Vojno-tehnickog sporazuma, prema kojem se u zoni bezbednosti, na podrucju od pet kilometara, zabranjuju intervencije jugoslovenske vojske i policije. Izmena Vojno-tehnickog sporazuma povukla bi, medjutim, za sobom neke pravne i politicke teskoce, navode diplomatski izvori u Parizu. Izmenu sporazuma treba da odobri NATO, sto bi moglo da se pretvori u napornu proceduru. S druge strane, kako tvrde isti izvori, u Rezoluciji 1244 UN, kojom se odredjuju pravila o uredjenju Kosmeta i medjunarodnoj administraciji u pokrajini, pominje se Vojno-tehnicki sporazum. Time bi se, ukoliko dodje do izmene Vojno-tehnickog sporazuma, postavilo i pitanje izmene Rezolucije 1244 UN.

NATO: JOS RANO ZA IZMENU KUMANOVSKOG SPORAZUMA

Brisel, 26. decembra (Beta-AFP) O izmeni Kumanovskog vojno-tehnickog sporazuma, kojim je uspostavljena zona bezbednosti duz administrativne granice izmedju centralne Srbije i Kosova, moze se raspravljati "jednog dana", a trenutno je za to jos rano, izjavio je danas portparol NATO-a.

"Ta ideja je u vazduhu. Smatramo da se o njoj moze raspravljati jednog dana, ali ona danas nije na dnevnom redu", rekao je on.

Prema njegovim recima, dok je na vlasti u Beogradu bio Slobodan Milosevic smisao postojanja zone bezbednosti bio je da se izmedju Kosova i poloza Vojske Jugoslavije, "koja je tada bila potencijalno ratoborna", uspostavi tampon zona.

"Posto je taj kontekst promenjen izborom predsednika Vojislava Kostunice, promenila se i opravdanost postojanja zone", dodao je portparol NATO-a.

On je rekao da NATO danas nije zvanicno obavesten o zahtevu sa jucerasnje sednice jugoslovenskog Vrhovnog saveta odbrane, kojim se trazi revizija Kumanovskog sporazuma.

Hans Hakerup, buduci sef Civilne misije UN na Kosovu i Metohiji

MOGUCNOST PROMENE KUMANOVSKOG SPORAZUMA

Ujedinjene nacije - Novoimenovani sef misije Unmika na Kosovu Hans Hakerup izjavio je preksinoc da treba razmisliti o svim opcijama u vezi sa zahtevom da se promeni Vojno-tehnicki sporazum iz Kumanova ukoliko bi to dovelo do daljeg smirivanja stanja u juznoj Srbiji i na Kosovu.

Hakerup, koji na duznost stupa 15. januara 2001, naglasio je da ce se o svemu detaljno konsultovati sa aktuelnim organima Unmika, "i zainteresovanim stranama na terenu." On je novinarima rekao da ce o svemu moci vise da kaze kada poseti Kosovo narednih dana. "Kada je rec o odgovornosti u zoni bezbednosti i pitanja ko je odgovoran za implementaciju Vojno-tehnickog sporazuma, odgovornost u potpunosti pripada snagama Kfora, a ne Unmiku", precizirao je Hakerup odgovarajuci na novinarsko pitanje.

"Nameravam da primenim Rezoluciju 1244 Saveta bezbednosti o Kosovu", rekao je aktuelni danski ministar odbrane, "na nacin koji ce pokrenuti pokrajinu prema onome sto bi se moglo opisati kao provizorna samouprava". Hakerup je pri tome naglasio da ce o svemu razgovarati "sa svim zainteresiranim stranama," u pokrajini i da ce se prvo angazovati na pravnom okviru takve samouprave. Ona bi, po njegovim recima, u prvo vreme zapocela transferom nekih ekonomskih funkcija na lokane organe vlasti na Kosovu.

Buduci civilni administrator Kosova je pri tome izrazio uverenje da ce lokalni Srbi biti ukljuceni u procese samouprave u pokrajini "i zbog potrebe da budu zastupljeni i imaju uticaj na svakodnevne aktivnosti." On je potencirao da licno zeli da razvije odnose sa kosovskim Srbima. "Na Kosovu je potrebno oraganizovati izbore sto pre", naglasio je on. "Ocekujem da ce se i neki tehnicki problemi resiti i da cemo te izbore moci da organizujemo za nekoliko meseci."

Novi sef Unmika je najavio i neke organizacione i strukturalne promene u okviru Misije, zbog njenog prilagodjavanja novim izazovima. (Beta)

Londonski listovi o uspesnoj akciji Kfora

BRITANSKI VOJNICI OSRAMOTILI AMERICKE

Beograd - Britanska stampa veliku paznju juce je posvetila situaciji na jugu Srbije i na Kosovu, pre svega akciji britanskih vojnika u okviru Kfora tokom koje je uhapseno 13 Albanaca i zaplenjena veca kolicina oruzja.

Osvrcuci se na susret komandanta Kfora, italijanskog generala Karla Kabidjozu i potpredsednika prelazne Vlade Srbije Nebojse Covica, Gardijan pise da je do tog sastanka doslo nakon poziva predsednika SRJ Vojislava Kostunice da se izmeni Vojnotehnicki sporazum iz Kumanova, prema kojem je jugoslovenskim snagama bezbednosti zabranjena upotreba teskog oruzja u zoni sirokoj pet kilometara. "Tu zonu albanski pobunjenici koriste za napade na srpske snage", pise list.

Tajms pise o akciji britanskih vojnika Kfora i prenosi reci majora Tima Pirsu da se radi o "izuzetno uspesnoj operaciji bez presedana". List dodaje da ce "uspesna operacija britanskih vojnika osramotiti Amerikance koji tvrde da se radi o zajednickom uspehu". "Opste je misljenje da su Britanci poslali u region Preseva jer Amerikanci nisu bili uspesni u suzbijanju albanskih gerilaca", pise Tajms i dodaje da ima izvestaja o napetostima izmedju Amerikanaca i njihovih ruskih kolega, koji su pod americkom komandom.

List prenosi i reci jednog britanskog oficira da su njegovi ljudi odlucni u eliminisanju gerilaca. "Vec smo im prekinuli dotok oruzja i hrane", rekao je on i dodao da britanske snage donose nov pristup tim problemima i imaju drugacije sposobnosti.

Akcija britanskih vojnika i susret Covica i Kabidjozua tema su o kojoj pise i Telegraf.

List ocenjuje da se oficiri NATO nadaju da ce zima, koja stize na kosovske planine, brzo smanjiti mogucnosti delovanja albanskih pobunjenika. Telegraf pise da albanski gerilci, kojih prema informacijama Vojske Jugoslavije ima "nekoliko hiljada" pokusavaju da isprovociraju odgovor VJ u nadi da ce NATO tada biti primoran da udje u demilitarizovanu zonu i pritekne im u pomoc. (Beta)

Prelazno vece osudilo nasilje nad predstavnicima Unmika i Kfora

POZIV PREDSEDNIKU SRJ DA OSLOBODI KOSOVSKE ZATVORENIKE

Pristina - "Prelazno vece Kosova na najstroziji moguci nacin osudjuje nedavno ozivljavanje nasilja nad clanovima medjunarodne zajednice na Kosovu, posebno nad policijom Unmika i Kforom. Ovakve akcije destabilizuju Kosovo i idu na ruku ekstremistima sa svih strana", kaze se u saopštenju PAVK dostavljenom nasoj redakciji.

"Takodje zelimo da izjavimo da u potpunosti podrzavamo napore Unmika i Kfora na odrzavanju stabilnosti i uspostavljanju zakona i reda na Kosovu. Tim povodom, apelujemo na predsedavajuceg EZ i na Savet bezbednosti UN-a da da sve od sebe kako bi se osiguralo oslobadjanje svih kosovskih zatvorenika u Srbiji."

"Zbog napredovanja u mirovnom procesu, jos jednom pozivamo predsednika Kostunicu da bez odlaganja preduzme korake za oslobadjanje svih kosovskih zatvorenika", saopstava PAVK.

R. D.

Nemacka o situaciji na jugu Srbije

REZOLUCIJA UN CVRST TEMELJ ZA RESENJE PROBLEMA

Bon - Nemacka visoko ceni napore koje jugoslovenski predsednik Vojislav Kostunica i vlada u Beogradu ulazu, da zategnutost na jugu Srbije popusti, i poziva na jos tesnju saradnju srpskih vlasti sa Unmikom i Kforom u kriznoj zoni.

Ovakav stav juce su dopisniku Danasa izlozili krugovi bliski vladi u Berlinu. Oni su rekli da na osnovi Kumanovskog sporazuma saradnja Srbije sa Unmikom i Kforom tece dobro i da je valja dalje unapredjivati. Nemacka vlada drzi da vojnici Kfora na terenu dokazuju kako dosledno izvrsavaju svoje zadatke, cemu u prilog moze da posluzi najnovije hapsenje 13 Albanaca i zaplenjivanje vece kolicine oruzja koje su oni pokusali da ubace u kriznu zonu na jugu Srbije. Berlin apeluje na medjunarodne snage da i ubuduce najodlucnije prate namere albanskih ekstremista i sprecavaju sverc oruzja u presevske doline.

Navedeni izvori u Berlinu zeleti su istovremeno da naglase kako za Nemacku Rezolucija 1244 Saveta bezbednosti UN ostaje cvrst temelj za resenje kosovskog problema.

Deo nemacke javnosti ovih dana sa naglasenom zabrinutoscu prati zbivanja na jugu Srbije. Neki listovi, kao Hamburger Abendblatt, na primer, kritikuju Vasington i evropske glavne gradove sto su, kako se navodi, "predugo signalizirali Albancima da imaju podrsku za stvaranje sopstvene suverene drzave". List osudjuje sto je NATO "predugo dopustao da se albanski gerilci posle napada koje su izvrsili u Srbiji povlace na Kosovo, pod zastitom medjunarodnih trupa", a administraciji UN na Kosovu i Kforu se stavlja na dusu da su "sklanjali pogled u stranu dok su pripadnici bivse OVK utvrdjivali svoju mafijasku anarhiju".

Dejan Vasiljevic

Karl Bilt, specijalni izaslanik UN za Balkan

GRANICE SRJ SE NECE MENJATI

Beograd - Ujedinjene nacije ne odobravaju oruzane akcije albanskih terorista na jugu Srbije a granice SRJ se nece menjati, rekao je Karl Bilt, specijalni izaslanik UN za Balkan. "Mi u UN ne odobravamo oruzane akcije. Mi zelimo mirno resenje. Granice se nece menjati i ocekujemo da se sve strane pridrzavaju tih principa", rekao je on u izjavi za Glas Amerike.

Upitan da prokomentarisce ocekivanja jednog od lidera DOS Zorana Djindjica da ce doci do operacionalizacije dokumenta UN Bilt je rekao da "Savet bezbednosti moze da trazi od sekretarijata da ucini nesto, recimo rasporedi mirovne snage na to podrucje. Medjutim, to se u ovom slucaju ocigledno nece desiti".

Povodom predloga generalnog sekretara UN Kofija Anana o stvaranju konfederacije Srbije, Crne Gore i Kosova, specijalni izaslanik UN za Balkan je rekao da je "to sto je rekao generalni sekretar u stvari je priznanje da su UN vec deset godina veoma angazovane u uspostavljanju stabilnosti i bezbednosti na Balkanu i da ce se taj angazman proizvoditi jos niz godina posebno na Kosovu i po potrebi u susednim podrucjima".

- To ce bez sumnje uticati na implementaciju rezolucije UN 1244 i na nacin na koji ce se traziti resenje za konacan status Kosova. Mislim da izjava generalnog sekretara Anana odrazava njegovu zainteresovanost za stabilnost i bezbednost tog dela sveta - dodao je Bilt.

Karl Bilt je izneo dve procene daljeg medjunarodnog angazovanja na Balkanu. Dok je sa jedne strane zabrinut sve prisutnijim zamorom zemalja Evropske unije od proizenog finansijskog i politickog angazmana na Balkanu, Bilt je vise nego optimistican da ce administracija novog americkog predsednika Dzordza Busa veoma uspesno saradjivati sa Evropljanima u ucvrscenju mira i stabilnosti. (Beta)

Reakcije na predlog generalnog sekretara UN

ALBANCI PROTIV ANANA

Beograd - Predstavnici najznacajnijih politickih stranaka kosovskih Albanaca ostro su se juce usprotivili predlogu generalnog sekretara UN da se odrzi konferencija u buducem statusu SRJ na kojoj bi ucestvovali Srbi, Crnogorci i Albanci, dodajuci, medjutim, da je predlog Kofija Anana "najozbiljniji predlog" medjunarodne zajednice.

Potpredsednik Demokratskog saveza Kosova Kolj Berisa rekao je da je jugoslovenska konfederacija, koju bi osim Srbije i Crne Gore, cinilo i Kosovo "prevazidjen predlog".

- Prošlo je vreme kada se moglo govoriti o nekakvoj federaciji u kojoj bi se moglo nalaziti i Kosovo - rekao je Berisa, podsecajuci na nedavnu izjavu sefa Unmika Bernara Kusnera da je na Kosovu "tesko pronaci Albanca koji ce prihvatiti bilo koje resenje osim nezavisnosti".

Demokratska partija Kosova Hasima Tacija ocenila je da stav generalnog sekretara UN predstavlja "napredak u razmisljanju" o resavanju kosovskog pitanja, jer konfederacija predstavlja zajednicu drzava, ali "nije u skladu sa voljom Albanaca".

- Narod Kosova pre svega treba da izgradi svoju nezavisnu drzavu, a potom definise ekonomske ili politicke interese povezivanja sa drugim drzavama - naveo je potpredsednik DPK Hajredin Kuci, dodajuci da "nijedan od tih interesa nije povezivanje sa Jugoslavijom".

Predsednik Alijanse za buducnost Kosova, Ramus Hajradinaj rekao je da Ananov predlog "ne bi mogao vecno stabilizovati Balkan". (Beta)

Ruska drzavna дума

KOSOVO NEOTUDJIVI DEO SR JUGOSLAVIJE

Moskva - Ruska drzavna дума saopstila je juce da razvoj odnosa sa Jugoslavijom treba da bude jedan od najvaznijih pravaca spoljne politike Rusije. U dokumentu, kako prenosi Beta, izrazava se zadovoljstvo sto su se nove vlasti u SRJ i predsednik SRJ Vojislav Kostunica opredelili za ocuvanje i prosirenje prijateljskih odnosa sa Rusijom.

Za izjavu pod nazivom "O uzajamnim odnosima RF i SRJ", glasalo je 265 poslanika, dok su dva bila uzdrzana. U dokumentu se pozdravlja teznja politickih snaga SRJ ka "ocuvanju mira, zastiti suvereniteta i teritorijalnog integriteta zemlje, resavanju spornih pitanja u duhu nacionalne sloge, i odustajanju od osvete politickim oponentima".

"Takav civilizovan pristup koji odgovara demokratkim normama omogucice obezbedjivanje mira i stabilnosti na Balkanu", ocenili su poslanici Dume. U izjavi se naglasava "poseban znacaj odrzavanja slobodnih i pravednih izbora za parlament Srbije", i ocenjuje da tokom ovih izbora mora biti obezbedjen "jednak prisup svih partija medijima, i nedopusteno strano politicko-finansijsko i informativno mesanje kao i vojni protisak, koji su ranije postojali u odnosu na SRJ".

Poslanici su ocenili da je Kosovo "neotudjivi deo SRJ", i osudili "nasilje, bezakonje i terorizam, odsustvo slobode kretanja stanovnika na Kosovu". U dokumentu se pozdravlja ukidanje ekonomskih sankcija Jugoslaviji i izrazava "cudjenje zbog zadrzavanja nekih sankcija politickog karaktera". Duma, takodje, smatra da SRJ ima pravo na nadoknadu stete nacinjenu agresijom NATO, i potvrđuje negativnu ocenu rada Haskog trubunala, koji "jos uvek koncentrise paznju na gonjenje pre svega srpskih lidera i izbegava istrazivanje zlocina napravljenih od strane NATO protiv SRJ, kao i zlocina koji su pocinili albanski teroristi 1998-2000. godine. (Beta)

Prema pisanju bečkog Kurira

NAORUZANI ALBANCI KORISTE SLABOSTI BEOGRADA

Bec - Naoruzani Albanci na jugu Srbije koriste "trenutne slabosti" nove vlasti u Beogradu, ocenjuje bečki dnevnik Kurir u jucerasnjem broju povodom situacije na jugu Srbije. List navodi da se pripadnici separatisticke Oslobođilacke vojske Preseva, Medvedje i Bujanovca regrutuju pretežno od boraca bivse OVK i ocenjuje da naoruzani Albanci na jugu Srbije sada "profitiraju na slabostima jos uvek neucvrscene demokratske vlade u Beogradu".

Bečki dnevnik tvrdi da se OVPMB finansira iz sredstava Albanaca u egzilu, koji pretežno zive u Svajcarskoj. Cenu rastucih tenzija placa stanovnistvo na jugu Srbije, koje iz straha "od osvete srpske policije bezi na Kosovo", pise Kurir. Bečki dnevnik istice da vecina Albanaca sa juga Srbije "odbija oruzanu borbu, a i da na Kosovu stanovnistvo strahuje da bi aktivnosti OVPMB mogle dovesti do jos vece nestabilnosti regiona".

List citira pukovnika Valtera Fajhtingera sa becke Vojne akademije da to sto je Kfor pojacao granicnu kontrolu ne moze smanjiti aktivnosti OVPMB. "Oko 40.000 vojnika KFOR pojicali su granicnu kontrolu, otkrivaju skladista oruzja i hapse aktiviste OVPMB, ali to ne moze smanjiti aktivnosti te organizacije", ocenio je Fajhtinger koga Kurir predstavlja kao eksperta za Balkan. "Kfor na Kosovu uopste i nema zadatak vodjenja rata protiv gerilskih snaga", dodao je on. (Beta)

U JANUARU PREGOVORI SPC I MPC

Skoplje - Mitropolit prespansko-pelagonijski Petar najavio je da ce 3. januara u Ohridu biti nastavljeni pregovori sa Srpskom pravoslavnom crkvom oko statusa te mitropolije. "Ocekujemo da ce SPC uvideti da ne trazimo autokefalnost za Makedonsku pravoslavnu crkvu u suprotnosti sa crkvenim kanonima. Cini se ipak da definitivno resenje ovog spora treba traziti u trilateralnom susretu, gde ce pred vasseljenskog patrijarha u isto vreme izaci dve komisije, makedonska i srpska", rekao je mitropolit Petar skopskom Dnevniku. "Nakon ostvarenih komunikacija sa Vasseljenskom patrijasijom u Carigradu, konacno je jasno da MPC nije raskolnicka zajednica, nego crkva sa dubokim korenima i direktnim kontinuitetom ohridske arhijepiskopije", rekao je mitropolit Petar. (Beta)

BACENA BOMBA NA CRKVU U PRISTINI

Pristina- Nepoznate osobe bacile su u petak uvece rucnu bombu na pravoslavnu crkvu u Pristini, saopstila je policija Unmik. Portparol policije Unmik Andreas Graf izjavio je da su na crkvu, koja se nalazi na putu ka naselju Grmija, napadaci bombu bacili oko 19 sati. Nije bilo zrtava ni povredjenih, a nije pricinjena ni materijalna steta. Policija do sada nikog nije uhapsila. (Beta)

DECJE SRCE

Mala Jovana je prvi put u zivotu videla lava. Ali nije bilo strasno. Ponesto olinjala, velika macka samo je kunjala, leno zmirkajuci. Devojca je ubrzo izgubila interesovanje za nju i otrcala po kokice i bombone, kojima ce ubrzo nahraniti pola dzungle i jednu savanu - leoparda, majmune, antilope, zirafe i orlove, a i jednog konja sa crno-belim sarama koji se jos zove i zebra.

Jovana Terzic je rodjena u Istoku. Sada njeni roditelji i dve mladje sestre, sa jos sedamdeset i pet porodica iste sudbine, zive u Resniku. Rakovicke vlasti zecele su da deci iz izbeglickih naselja Jastrebac, Graditelj, Brvenik i Delo bar malo ulepsaju zivot - jednim izletom - i, eto njih u beogradskom zooloskom vrtu.

Svaka cast lavovima, ali je za decu najveca atrakcija bio "sljon". Iz kesa koje su mu pruzali, umeo je da - na daljinu - usisava kokice i "flips". Onda je dosao cuvar i rekao da ne bi trebalo hraniti doticnog slona, jer moze da se preturi u jarak koji ga odvaja od posetilaca. Stari div je izgledao kao neki akrobata koji je dobro uvezbao svoju tacku, iako je velika rasekotina na njegovom "nosu" pokazivala da se pre izvesnog vremena mozda previse zaneo.

Iz jedne zgrade u zoo-vrtu, istrcale su tri devojce stiskajuci nosice. Sta to ima tamo? "Milski konj, al' smiidi", objasnile su. U prostoriji sa ribama, jedan Aca je bezuspesno pokusavao da se docepa minijaturne okeanske kornjace. Cika koji prodaje hranu za ribe, i koji i sam pomalo lici na grgeca, pokazao je malom natpis na kome pise "zabranjeno dirati akvarijume". Deca su, inace, potpuno zapostavila strasnu piranu, zarad zlatnih ribica u koje su dugo gledali.

Jos lame, kamile i foka, nekoliko saljivih komentara na racun jednog "otkacenog" majmuna i bilo je vreme da se ide. Iako se zbog nevesele sudbine njihovih porodica moglo ocekivati da ce malisani biti prerano odrasli i "ozbiljni", ova deca su bila poseban dozivljaj - dobra, poslusna, cudna. Seli su, onako bezazleni, u autobus i vratili se u svoje privremene domove u Resnik, sakrivsi u srcu suze, zbog kojih bi se morao rasplakati citav svet. Odnevsu u srcu lepotu, onu koja ce jednog dana spasiti svet.

B. Jovanovic
